

4/2014. (XI. 13) országos szabályrendelet a levéltári anyagokról készült digitális felvételek kezelé- sének és kutatásának rendjéről

A Magyarországi Evangélikus Egyház (a továbbiakban: egyház) országos presbitériuma az egyházi jogszabályokról szóló 2005. évi VI. törvény 4. § (1) bekezdése alapján – utalva az egyházi szolgálat külön területeiről szóló 2005. évi V. törvény (a továbbiakban: törvény) 13. § (1) bekezdésére – az egyház levéltári anyagairól készült digitális felvételek kezelésének és kutatásának kereteiről a következő szabályrendeletet alkotja:

I. fejezet Általános rendelkezések

1. § A szabályzat célja: az egyház levéltári anyagairól készült digitális felvételek őrzésének, kezelésének, kutathatóságának szabályozása

2. § (1) A szabályzat hatálya kiterjed minden olyan digitalizált dokumentumra, amely az egyház - akár intézményekben és szervezeti egységeiben (a továbbiakban: intézmény), akár egyházközségeiben őrzött - levéltári anyagáról készült, függetlenül attól, hogy az egyház digitalizáló műhelyében jön-e létre vagy más erőforrásból finanszírozzák a létrejöttét.

(2) Nem terjed ki a könyvtári anyagok kutatásának szabályozására, ám a nyomdailag sokszorosított, de levéltári anyagnak minősülő iratokéra (pl. különböző jegyzőkönyvek) igen.

(3) Helyszíni kutatás esetén a kutatás szempontjából az iratanyagok őrzőhelytől függetlenül ezen szabályzat szerint kezelendők.

3. § Értelmező rendelkezések

1. Levéltári iratok digitalizálása: A maradandó értékű levéltári iratok információs tartalmának hosszú távú megőrzése, használhatóságának, és gépi úton biztosított hozzáférhetőségének biztosítása elektronikus másolatok készítésével. A szakmai követelmény a digitalizált iratok megőrzése terén - az olvashatóság, hitelesség, integritás.

2. Helyszíni kutatás: nem a világhálón, hanem az egyház gyűjteményeiben, intézményeiben, illetve lelkészi hivatalaiban történő kutatás.

3. Érintett: bármely meghatározott, személyes adat alapján azonosított vagy - közvetlenül vagy közvetve - azonosítható természetes személy.

4. Személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági kulturális vagy szociális azonosságra jellemző ismeret, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés.

5. Különleges adat:

a) a faji eredetre, a nemzetiséghez tartozásra, a politikai véleményre vagy pártállásra, a vallásos vagy világnézeti meggyőződésre, az érdek-képviselői tagságra, a szexuális életre vonatkozó személyes adat

b) az egészségi állapotra, a kóros szenvedélyre vonatkozó személyes adat, valamint a bűnügyi személyes adat.

6. Adattovábbítás: az adat meghatározott harmadik személy részére történő hozzáférhetővé tétele.

7. Harmadik személy: olyan természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki

vagy amely nem azonos az érintettel, az adatkezelővel vagy az adatfeldolgozóval.

8. Adatkezelő: olyan természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az adatfeldolgozóval végrehajtatja.

9. Nyilvános magánlevéltár: az egyház levéltárai a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (Ltv.) alapján nyilvános magánlevéltárak, irataik azonban magániratnak minősülnek.

10. Magánirat: az egyház levéltáraiban, intézményeiben és lelkészi hivatalaiban egyházi hatáskörben keletkező iratok.

4. § A szabályozás során az egyház az e tárgyban hozott állami törvények közül a következőket tekinti irányadónak:

a) a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Ltv.)

b) az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.)

c) az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény (Atv.)

II. fejezet

A digitalizálás során létrejövő dokumentum állományok

5. § (1) A digitalizálás során kutatható és ideiglenesen nem kutatható (zárt) állományok jönnek létre.

(2) Kutatás alá nem bocsáthatók a személyes adatokat tartalmazó dokumentumok közül azok, amelyek esetében az előírt védelmi idő még nem járt le, a nem személyes adatot tartalmazó dokumentumok közül azok, amelyek még nem haladták meg az általános kutatási korlátozási időt. A nem kutatható állományok másolatait két példányban központi-
lag kell megőrizni.

(3) A védelmi idő megszűnte után az ideiglenesen nem kutatható állományok is kutathatók lesznek, amelyek feltöltéséről, hozzáférhetőségének biztosításáról rendszeresen gondoskodni kell.

III. fejezet

A digitalizált állományok közzétételének módja

6. § (1) Anyakönyvek közzététele

a) az egyház levéltárainak kutatótermeiben (EOL, Békéscsaba, Győr, Nyíregyháza, Orosháza, Sopron, Szarvas) ingyenesen

b) interneten: fizetős rendszerben történik azzal, hogy a digitalizált állományokról, különösen is a fizetéshez kötött szolgáltatás keretében közzé tett anyakönyvi anyagról további másolatok nem készíthetők, és nem továbbíthatók.

(2) Az anyakönyveken kívül minden egyéb, az egyház levéltárainak és egyházközségeinek anyagáról készült iratfelvétel, egyházmegyei, egyházkerületi anyagok közzététele (közgyűlési és presbitériumi, elnökség jegyzőkönyvek), egyházközségi anyagok (közgyűlési és presbitériumi, elnökségi jegyzőkönyvek, protokollumok, iskolai jegyzőkönyvek, egyesületi jegyzőkönyvek, gazdasági iratok, lelkesítő szolgálati naplók, prédikációk kéziratai stb.)

a) az egyház levéltárainak kutatótermeiben (EOL, Békéscsaba, Győr, Nyíregyháza, Orosháza, Sopron, Szarvas) ingyenesen

b) interneten ingyenesen történik.

(3) A lelkészi hivatalok - amennyiben iratanyagaik a digitalizálást követően a világhálón, valamint az egyház levéltáraiban hozzáférhetőek -, nem kötelesek kutatókat fogadni. Szükség esetén e szabályozás betartásával azonban kizárólag saját iratanyagaik digitális felvételeiből - az anyakönyveket is beleértve - kiszolgálhatnak kutatókat.

(4) Az egyház digitalizált levéltári anyagának teljeskörű kutatótermi közzétételére az egyház levéltárai jogosultak.

7. § Külföldi magyar evangélikus vonatkozású digitalizált iratanyagért csereegyezmény keretében az egyház bocsáthat rendelkezésre felvételeket.

IV. fejezet **Állományvédelem**

8. § A digitalizált anyagok eredetijét kímélni kell a kutatásban. Az egyház valamennyi levéltárában és egyházközségében szem előtt kell tartani, hogy ha egy iratanyagról már készült digitális felvétel és az már hozzáférhető, akkor azt kell felhasználni a kutatók kiszolgálása során az eredeti irat fizikai állapotának megóvása érdekében.

V. fejezet **A digitalizált állományokban történő kutatás**

9. § (1) Az 1990. május 1-je után keletkezett, a keletkezés naptári évétől számított 30 éven túli, az 1990. május 2-a előtt keletkezett, a keletkezés naptári évétől számított tizenöt éven túli levéltári anyagban – a személyes adatot tartalmazó dokumentumok, valamint a minősített adatot vagy törvényben meghatározott egyéb más titkot tartalmazó levéltári anyag kivételével – a kutatás korlátozás nélkül engedélyezett.

(2) Ugyancsak időbeli korlátozás nélkül engedélyezett a kutatás abban a levéltári anyagban, amelyet már nyilvánosságra hoztak, vagy amelynek tartalmát az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény szerint mindenki megismerheti.

(3) A 1990. május 1-je után keletkezett, a keletkezés naptári évétől számított 30 év korlátozási idő lejártá előtt a belső használatra készült anyagokban, valamint a döntés előkészítést tartalmazó levéltári anyagban a létrehozó testület és tisztségviselő hozzájárulásával folytatható kutatás, ám ilyen iratok digitális képét az egyház gyűjteményei sem kutatóteremben, sem interneten nem teszi hozzáférhetővé. Ezen esetekben mind a levéltárak, mind az egyházközségek a törvény betartásával hagyományos módon papír alapú dokumentumból szolgálják ki a kutatót.

10. § (1) Személyes adatokat tartalmazó iratok esetében a dokumentumok kutathatóságát az Atv. 93/A. §-a alapján kell meghatározni. Ennek alapján bármely személyes adatot tartalmazó irat az illető halálától számított 30 év után kutatható. Amennyiben nem állapítható meg a halálozás éve, akkor a születéstől számított 100 év után kutatható, s amennyiben sem a halálozási sem a születési év nem határozható meg, akkor a dokumentum keletkezésétől számított 75 év után válik kutathatóvá az irat.

(2) A korlátozási idő letelte az alábbi feltételek esetén ismerhető meg a személyes adatot tartalmazó dokumentum

tartalma, amennyiben az Ltv. 22. § (1) bekezdésében előírt harminc, illetve tizenöt év már letelt:

a) A kutatás anonimizált módon végezhető, a kutató költségére.

b) A kutatáshoz az érintett személy maga, vagy elhunytát követően bármely leszármazottja, írásos hozzájárulását adta.

c)¹A kutatásra tudományos célból van szükség, s a kutató rendelkezik az MTA vagy az Evangélikus Hittudományi Egyetem Egyháztörténeti Tanszékének támogató állásfoglalásával azzal, hogy az egyház saját érdekeit szem előtt tartva adja meg beleegyező nyilatkozatát.

VI. fejezet **Adattovábbítás személyes adatot tartalmazó dokumentumból**

11. § A történeti kutatás körébe még nem tartozó (nem kutatható), közzé nem tett személyes adatot tartalmazó dokumentumok, elsősorban anyakönyvek adataiba nem kutatási céllal történő betekintés biztosítása, vagy arról kivonatos másolat készítése során a lelkészi hivatalok az egyház erre vonatkozó külön szabályozása szerint járnak el és állítanak ki igazolást. Ez alól az az eset képez kivételt, ha egy egyházközség valamennyi lezárt anyakönyvét levéltárba adja, mely esetében az azokat őrző intézmény jár el ugyan ezen szabály szerint.

VI/A. fejezet²

11/A. § Amennyiben a kutatás – valamely okból mégis – eredeti iratból történik, akkor a kutatás során ugyanezen szabályzat értelmében kell eljárni a védelmi idő és az adattovábbítás tekintetében.

VII. fejezet **Záró rendelkezések**

12. § E szabályrendelet elfogadása napján lép hatályba.

Budapest, 2018. szeptember 20.

¹Módosította a 142/2018. (IX. 20) országos presbitériumi határozat. Hatályos: 2018. szeptember 20-tól.

²A fejezetet beiktatta a 142/2018. (IX. 20) országos presbitériumi határozat. Hatályos: 2018. szeptember 20-tól.